

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

העולם הזה 1144 תאריך: 2.9.1959

אנשים

חשיבות לאומית

הרונה של אשת השגריר האמריקאי, מרי לואיז ריד, מתפתח לממדים של חשיבות לאומית. השגריר הצעיר, אורגן ריד עצמו אינו מתנגד לכך. כנראה, כניקור שערך השבוע ריד בחיפה הוא הדגיש עובדה זאת כאשר ביקר את הרב הראשי הספרדי של חיפה, הרב נחום אדלר, אותו הכיר ריד בנסיבות דרמטיות, כאשר נשא את הרב המתעלף על ידיו בחלונותיו של הרב הראשי, אייזיק הלוי הרצוג ואביו של נשיא המדינה חיים הרצוג, אחרי שקיבל מתנה מהרב, המישה חומשי תורה, הבטי ריד באשתו ואמר: "אני מקווה שבני או בתי בעתיד, כאשר יגדלו כאן, יוכלו לקרוא זאת במקור".

האחריות שלנו, הוא טען, "איזה מין חוסר-אחריות זה לעמוד בכיכר הרבית סמואל בתל-אביב ולדרוש מן הממ של הפרסם את תקציב הביטחון?" חוסר האחריות קיים גם בשטחים אחרים, ונראה לפרוגרסיביים כרב מוזיק, הוא כלל בזה גם חנופה, מי שמסית בוואדי סליב יכול להרוויח קולות, אבל הוא אינו אחראי כלפי המדינה, נימק הררי.

צעירי מפא"י, הררי, ילד תל-אביב, הנחשב לאחד הח"כים המב ריקים, הציג דרך משקפיו השחורות עובות-המסגרת, הגרדי את עמדת מפלגתו לגבי חוג צעירי מפא"י: הם לא מסוגלים לפגוע בדמוקראטיה הישראלית, קבע הח"כ המנוסה, מלבד דיין ופרס, המתעלים קצת על שאר הצעירים, כולם חסרים כשרונות מספיקים כדי להשתלט על המדינה או להנהיג אותה.

גם משה דיין ושימרון פרס עדיין רחוקים ממטרה זו. הם צריכים לשבת כמה שנים בכנסת, ללמוד מהי חקיקה אמיתית, הם יעשו זאת כרצון, חושב הררי, "לכן גם הם לא מסוכנים לדמוקראטיה הישראלית".

המפלגה הפרוגרסיבית מנתה בכנסות הראשונות ארבעה, המישה ח"כים והיתה שותפת-קבע לקואליציה עם מפא"י. ברבות הימים הפכה למפלגת הליברלים העצמאיים וכוחה הלך ודעך. עד שהיום היא מיוצגת על-ידי ח"כ אחד בלבד, יצחק ארצי, שזכה במקום בטוח ברשימת המערך לכנסת ה-11 תמורת ויתור על הופעה עצמאית של מפלגתו.

המישפטן יזהר הררי, בנם של זוג מורים מדור המורים הראשון של הגמנסיה הרצליה בתל-אביב, היה הנשיא הראשון של בית-הדין הצבאי העליון של צה"ל, במשך 25 שנים חבר-כנסת ונפטר בשנת 1980.

גליון העולם הזה, שהופיע השבוע לפני 25 שנה, עסק בהרחבה בבחירות הקרובות לכנסת הרביעית ולא רק מן הצד המערבתי. מיספר מודעות בגליון דיברו בעד עצמן: תנועת החירות סירסמה מודעה על עמוד שלם.

במרכז המודעה עמד צבי מעילון, עסקן מישלתי מסוג א' (באותם ימים האות המזהה של מפא"י) והציונים הכלליים (שסימנם היה צ) סירסמו את דברי צדקיהו שלהם (ראה גלופה למטה) ● הכתבה המרכזית עסקה במבנות-האמת, שנכנסה אז לאופנה במושגיה ובשירותי הביטחון. כתב העולם הזה נחקר בה ושאל את השאלה המתבקשת: מה יקרה אם מטעילי מבנות האמת יוצמדו פעם למבונה ויחזקו בעזרתה על השאלה אם מבנות האמת אויבנם מגלה את האמת? ● ארבעה מעמודי הגליון הוקדשו לתצלומיהן של המתעמדות הסוסיות למלכת-הדמים השניה, זאת של 1959, וכן גם הפיעה, בשער הגליון.

הלימודים של שימרון פרס

ההריון של אשת-השגריר

מיפלאות

דיין ופרס לא מסוכנים

אין טעם להתייחס אל המיפלאה הפרוגרסיבית כאל גוף עצמאי, קבעו ירכיה, ראשי הציונים הכלליים. היא זנב כלתי-מנותק מן הגוף של מפא"י. בעיני רבים זה תיאור מוצלח. כי מאז כינונה של הכנסת ב-1949, נמצאו הפרוגרסיבים (רוב הזמן) בקואליציה הממשלתית, ולא גרמו למשברים רציניים.

השבוע, כשהוא נע בכורסתו במישורו ברחוב אחרי-העם בתל-אביב, צייר ח"כ הפרוגרסיביים יזהר הררי כפני כתב העולם הזה תמונה שונה:

"כל הטענות האלה שטותיות לגמרי", הסביר הררי בקול איטי ובהיר, "כי העובדה היא שכל מיפלאה

סודות מן החדר

ירחמיאל היה בומבה של פקיד. שתה תה. עבד אפס. סחב כמו מק דיול, אבל כשהגיע לשבעים אלף לירות עשה פאנצ'ר. נתן למשרה לתפוס אותו, בלי לשלוח אס.א.א. אס. לגב שלו.

אז שמעתי (לא יפה להגיד איך) איך שהבוסיס מרחוב הירקון דיברו עם ירחמיאל אחרי שלא הלך לו:

הבוסיס: יא קוקה, למה נתפסת? עכשיו נצטרך להעביר אותך לסוכנות, או למקורות? או לאיזה מקום שכוח.

ירחמיאל: זה לא עסק בשבילי. הבוסיס: למה?

ירחמיאל: קשה לחיתרגל. כל פעם צריך לשנות את הטכניקה.

הבוסיס: לא יעזור. אז ניתן לך פנסיה מן התק"צ יב של המדינה ונשלח אותך לשונה לבית-הבראה של קופת-תולים. ואולי בכלל מתחשק לך איוו חתיכת שגרירות?

ירחמיאל: לא בית-הבראה ולא בטיח, ולא רוצה גם להיות שגריר. למה שאם אחיה שגריר, אז בסוף יבוא ראש-העיר שלי לעבוד אתי יחד, ומרוב שיצמחם אתחיל לשחק איתו בשטרות. לא, רוצה להישאר בגיב הישן והטוב — אז לעבוד אצל מבקר המדינה.

הבוסיס: מה? !!! איזה ג'וק נכנס לך? ירחמיאל: מפתחים, הא?

יותר לא שמעתי, למה שהתחילו לריב שם — ויותר אסור לי לכתוב, למה שירחמיאל נכנס למע"צ מברוד במקום בלתי ידוע, ואסור לפרסם את השם שלו, התמונה שלו ותולדות החיים שלו.

צדקהיהו

"תנו לחיות!" הסיסמה המרכזית של הציונים הכלליים בבחירות לכנסת הרביעית היתה תנו לחיות בארץ הזאת! הם ריכזו את עיקר חיציהם נגד השחיתות שפשתה בארץ. בה הירחמיאלים של מפא"י השחיתו כביכול כל חלקה טובה.

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

אני מבינה שהמרוכב באיוו פיר-סומת, שהעירייה מכרה לחברה פרטית את הזיכיון לפרסם על כיסאת אלה. האם כדאי היה לכער את הטיילת היפהפיה רק כדי לקבל סכום כסף צנוע? ענת מירזחי, תל-אביב

"אפסים" לשירות עיתונאים

דובר עיריית תל-אביב על מופע כוורת (העולם הזה 15.8.84).

כתבתם נהנתה מהופעת להקת כוורת בגנייהושע (פארק הירקון). אי-אפשר היה שלא לחוש ככך בכתיבתה, ועל כך בהחלט אני שב-עציון.

אבל קטע אחד קטן השאיר בפי טעם מר. כוונתי לרבריה על "האפסים" בעלי תוויות "בתפקיד", שחלקם הסתובב מצויד במכשיר-קשר ו"עשה רוח יותר מאשר עבודה עניינית".

ובכן, לידעכתם: "האפסים" הללו הם עובדי עיריית תל-אביב-יפו, שהפיקו את מופע כוורת ואת יתר המופעים בפארק בסדר מופתי ובאירגון מעולה, שזכה לשבחים... אפילו מפי העתונות.

רק בזכותם של אותם "אפסים" בעלי מכשיר-קשר ניתן היה לחלץ במהירות-הנבוק את אותם עשרות בני-נוער, שנלחצו על-ידי חבריהם הנלהבים לכיוון הגדרות שהפרידו בין הקהל לבימה, ורק בזכות עבודתם הנאמנה נמנעו מצבים לא נעימים.

גם לי היתה תווית "בתפקיד" (בעיקר כדי לסייע לעיתונאים לסקר את האירוע בנחות, למרות הלחץ באיור הבימה), וכמי שרואה עצמו חלק, צנוע אומנם, מהמערכת הגדולה

קורא רימון אפסים ומכשיר-קשר

שאירגנה את הופעות כוורת והלהקות האחרות בפארק — אני גאה להיות מכונה בפיה "אפס".

רוני רימון, תל-אביב

● הקורא רימון הוא דובר עיריית תל-אביב-יפו ויועץ תיקשורת ל"ראש-העירייה.

שלא במודע

מי מפיץ את השמועה כי דובר עיריית פתח-תיקווה מוזיק למאבק על קולנוע ה"י כלי" (העולם הזה 15.8.84). עוול עשתה שרית ישי לדובר

עיריית פתח-תיקווה, דן ב"כנען, כי דיברי ההקדמה שלה לראיון עם דב תבורי.

כמי שעוקב מקרוב אחרי מאבק השבת בעיר ונטול בו חלק לא מבוטל, אני מוצא לנכון לקבוע כי ב"כנען עושה עבודה מיקצועית ויעילה בפרשה זו.

בשל כך הפך ב"כנען קורבן למסע של יסיוו והסתה אישית כלפיו מצד הקיצוניים הדתיים.

קורא ארון מסע שיסוי

חבל שהעולם הזה הצטרף, שלא במודע, למסע הסתה זה.

אבי ארון, פתח-תיקווה

● הקורא עורך-הדין ארון, הוא יור אש"ל (אזרחים-טאיכפת להם) בעירו.

ראובן ושמעון

מה שם ייקרא לו לוקמן העברי?

בניקור משפחתי בלונדון רכשנו בלירות הסטרלינג הממוע'מות שלנו מכשיר ווקמן (Walkman) במחיר שווה לכל מכס.

מה שם ניתן לוקמן זה בעברית? הווי אומר/ הווי אומרת: שמעון. פירושים מיותרים.

מעתה באה גאולה לשבט שמעון הששכח. השם הפרטי שמעון נעשה גם שם הפץ, ולפי חוקי הלשון הוא יכול לבוא עם ההידעה, וכן בגמיה: השמעון שלך נהדר! תני לי רגלי לשמוע בשמעוןך...

(ד"ר ראובן סיוון), ירושלים

עיר ואם בשטחים

תוכנית הילדים הטלוויזיונית מצטרפת למסע שטיפת-המוח.

בימים אלה, כאשר רוממות האחרות נישאת בפי כל, תוך הבנה שיש למצות את המשותף והמאחד ולדחות את המפרד והמפלא, תורמת הטלוויזיה הישראלית את תרומתה היחודית לעניין. בתוכנית הטלוויזיה לילדים שישאר ביננו, ששודרה ב-16 באוגוסט, מאוזכרים שלושה מקומות כ"עיר ואם בישראל", כאשר אחד מהמקומות האלה הוא "בית אל".

האם עורך התוכנית לא שמע על כך שנושא זה הינו נושא השנוי במחלוקת כנדה ומפררת בציבור? האין בהצגת דברים מעין אלה משום שטיפת מוחם של ילדים, שעדיין לא פיתחו מנגנוני חשיבה ביקורתית?

נפתלי אורי-נר, ירושלים

טעות לעולם צודקת

דברי הקונסול המצרי, סאילו סירבה אורית לראות ולחדות את גופת אהר-תה, הנמצאת בידי המצרים, כי זהו משה ארנס.

הארץ 24.8.84

מסתבר ש, חוף האקוודוקט שבשטח שיפוסה של המועצה האזורית חוף הכרמל, נמצא בבעלותה של "החברה לפיתוח קיסריה". למרות שלישות הקיים במקום, האוסר את הרחצה בים, מתרחחים כאן מדי שבת אלפי אנשים, מרביתם תושבי אור-עקיבא, הממלאים את החוף גם בימי חול.

בשרון ובשומרון 15.8.84